

ALGEMENE ADVIESTEKSTEN

- **Zegeningsritueel voor een stervende**
- **Zondagsviering met uitreiking van communie**
- **Vrijwilligers voor de ondersteuning van pastoraal, aangeworven door de voorziening**

In alle sectoren van de gezondheidszorg is de voorbije jaren de visie op pastorale zorg sterk geëvolueerd. Verdere professionalisering heeft tot gevolg dat het takenpakket van de pastor verbreed én verdiept is. Pastores fungeren als deskundige en referentiepersoon voor de spirituele dimensie van de zorg, kunnen verbindingen maken tussen het levensverhaal van de bewoner, patiënt of cliënt en het verhaal van de Bijbels-christelijke traditie. Ze werken vormingsinitiatieven uit voor medewerkers bij het omgaan met de spirituele en ethische dimensie van de zorg en dragen bij aan een warme en betrokken zorgcultuur waarin oog is voor de medewerkers. Verder zijn liturgie en aandacht voor de sacrale dimensie van de werkelijkheid vertrouwde terreinen voor pastores en kunnen ze ook een rol spelen in de palliatieve zorg, de vroegtijdige zorgplanning en het ethisch overleg.

Wil spiritualiteit en pastoraal gedragen en geïntegreerd zijn in de voorziening, dan vraagt dit meer dan enkel goed opgeleide pastores die medewerkers vormen in de spirituele dimensie van de zorg. Naast het onmiskenbaar belang van beheerders, bestuurders en directies die in hun beleid keuzes maken vanuit christelijke waarden en zo de missie implementeren, zijn er ook veel handen nodig om het brede spirituele en pastorale aanbod goed te kunnen uitbouwen. Vrijwilligers zijn daarin een onmisbare schakel. Ze kunnen ingezet worden in bepaalde afgebakende en afgesproken taken, rekening houdend met hun competenties: de gebedsruimte in orde houden, folders uitdelen aan patiënten/bewoners, communie uitreiken, vervoer van patiënten/bewoners naar de kapel, bewoners begeleiden tijdens de viering, vieringen muzikaal opluisteren, taken tijdens vieringen zoals voorlezen of de communie uitreiken, de website van de pastorale dienst mee onderhouden, gebedskaarten maken... Maar ook voorgaan in gebedsvieringen kan toevertrouwd worden aan vrijwilligers die hiervoor de nodige vorming gekregen hebben en hiervoor door de bisschop aangesteld zijn.

Een vrijwilligerswerking voor de pastorale zorg uitbouwen is dus een belangrijke opdracht voor pastores. We formuleren een aantal aandachtspunten:

- Aan vrijwilligers worden bepaalde, duidelijk afgesproken taken toevertrouwd die aansluiten bij de wensen en de competenties van de vrijwilliger. De pastor blijft de eindverantwoordelijke voor de pastorale zorg en is bereid vrijwilligers de nodige vorming en ondersteuning te bieden.

- Er wordt een overeenkomst afgesloten tussen de vrijwilliger en de voorziening. Overleg tussen de verantwoordelijke voor de vrijwilligers van de voorziening en de pastor is dus essentieel. Eerst om aan te geven voor welke pastorale taken vrijwilligers nodig zijn en om hierrond afspraken te maken. Daarna zorgt de verantwoordelijke voor de vrijwilligers voor de administratieve en praktische omkadering en blijft de pastor inhoudelijk de eindverantwoordelijke van de pastorale zorg. Een goede samenwerking tussen hen is dus een voorwaarde voor de uitbouw van een vrijwilligerswerking voor pastoraal.
- Vrijwilligers en pastores zijn bondgenoten in het dragen van zorg voor het welzijn van de bewoners. In ondersteuningsgesprekken kunnen wensen en moeilijkheden die bij het uitvoeren van de taak opduiken, besproken worden. Op basis hiervan is eventueel bijsturing of een aanbod tot verdere vorming mogelijk. Als motivatie of deskundigheid echt ontbreekt of als de vrijwilliger de pastorale werking ondermijnt, kan in overleg met de verantwoordelijke voor de vrijwilligers de overeenkomst verbroken worden. Maar op de eerste plaats en meestal is een ondersteuningsgesprek een kans voor de pastor de vrijwilligers te bemoedigen en dankbaarheid uit te drukken voor hun inzet. Vrijwilligers zijn immers onmisbare schakels in een goed uitgebouwde pastorale zorg.

Vicariaat Caritas en de verschillende werkgroepen pastoraal van Caritas West-Vlaanderen februari 2014.